

ROMÂNIA
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CABINET MINISTRU

Nr. 6018 /D.R.P.
26.06.2015

Nr. NB 4059/2015

Stimate domnule Ministru,

Referitor la adresa dvs. nr. 3219/DRP/22.04.2014, vă transmitem, alăturat, răspunsul Ministerului Sănătății la interpelarea doamnei deputat Dragomir Maria (2091B/2015), privind "antenele GSM lângă locuințe Cernobâlul Românesc".

Cu stimă,

MINISTRU,
NICOLAE BANICIOIU

Domnului EUGEN NICOLICEA

MINISTRU DELEGAT PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

ROMÂNIA
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CABINET MINISTRU

Nr. NB 4059/2015

Stimate doamnă deputat,

Referitor la interpelarea dvs. (2091B/2015), privind "antenele GSM lângă locuințe Cernobâlul Românesc", vă comunicăm următoarele:

În România, ca și în Franța, nivelurile maxime admise pentru expunerea populației generale la câmpurile electromagnetice sunt identice cu cele adoptate de Uniunea Europeană și sunt stipulate în *Normele privind limitarea expunerii populației generale la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz, aprobate prin Ordinul Ministrului Sănătății Publice nr. 1193 din 29.09.2006*, publicate în Monitorul Oficial al României nr. 895 din 03.11.2006.

Limitele prevăzute de aceste norme stau la baza procedurii de verificare a conformității antenelor GSM, care se instalează în România, cu reglementările legale privind expunerea umană și protejarea sănătății populației generale.

Normele din Romania privind limitarea expunerii populației generale la câmpuri electromagnetice de la 0 Hz la 300 GHz reprezintă transpunerea integrală a *Recomandării Uniunii Europene 519/1999*. *Deși această Recomandare este facultativă pentru statele membre, acestea putând să opteze pentru preluarea ei sau nu în legislația internă, România a transpus-o prin ordinul ministrului sănătății menționat și, ca urmare, normele naționale sunt în conformitate cu normele europene din domeniu.*

Normele europene în domeniu includ spectrul emis de antenele stațiilor de bază de telefonie mobilă, inclusiv sistemul GSM.

Majoritatea țărilor europene au adoptat aceste norme fără modificări, unele au adoptat norme chiar mai puțin restrictive, iar în ceea ce privește restricționarea privind amplasarea stațiilor de bază ale telefoniei mobile față de școli, spitale, creșe, grădinițe, nu există astfel de prevederi decât în Elveția, Grecia și Croația unde nu este interzisă amplasarea acestor stații de bază în vecinătatea obiectivelor menționate, ci doar e prevăzută o limitare la o valoare mai redusă a nivelului de emisie a stațiilor de bază respective. Este important de menționat că aceste limitări suplimentare din Elveția, Grecia și Croația nu se bazează pe efecte negative dovedite științific, ci doar pe principiul precauției, de a păstra expunerea la cel mai redus nivel posibil.

Antenele de comunicații, inclusiv cele de telefonie mobilă, sunt instalate în toate țările și toate orașele UE pe piloni speciali, turnuri, acoperișurile unor clădiri (locuințe, biserici, clădiri publice, etc.). Antenele de comunicație pentru telefonie mobilă au puterea de la 2 - 30 W până la 1000 - 2000 W. Celelalte tipuri de antene de comunicații (cele care transmit programele radio și televiziune de exemplu) utilizează niveluri de putere ceva mai mari.

ROMÂNIA
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CABINET MINISTRU

Telefoanele mobile ale utilizatorilor nu pot comunica direct între ele, ci doar prin intermediul antenelor stațiilor de bază de telefonie mobilă. Din punct de vedere tehnic, o rețea de telefonie mobilă nu poate funcționa fără amplasarea de antene în interiorul orașelor. Practic suprafața unei localități este împărțită într-un număr de celule deservite de câte o stație de bază de telefonie mobilă. Din acest motiv, denumirea inițială a sistemului de telefonie mobilă era de telefonie celulară.

Studiile privind nivelurile măsurate ale câmpurilor electromagnetice în zonele populate (orașe și sate) au arătat că atunci când o rețea de telefonie mobilă include un număr mai mare de antene aceasta conduce la niveluri mai scăzute ale câmpurilor (undelor) electromagnetice la care este expusă populația, deoarece la o densitate mai mare a antenelor puterea de emisie per antenă este mai mică. Mai mult, și telefonul mobil al utilizatorilor din acea zonă va emite cu putere mai redusă deoarece comunică cu o antenă mai apropiată.

Institutul Național de Sănătate Publică deține o bază de date cu peste 2000 de măsurători de densitate de putere a câmpului electromagnetic de radiofrecvență efectuate în vecinătatea antenelor amplasate pe terasele blocurilor sau pe piloni special construiți din 32 județe (60 localități). Cea mai mare valoare a densității de putere din cele peste 2000 de măsurători a fost de 0.557 W/m^2 , reprezentând 27.8% din limita de expunere de 2 W/m^2 pentru populația generală conform normelor naționale și europene. Această valoare a fost găsită pe terasa unei clădiri din București. Valoarea mediană a fost de 0.005 W/m^2 (0.25% din limita de expunere). Aceasta înseamnă că jumătate din valorile măsurate sunt sub 0.005 W/m^2 , de peste 400 ori mai mici decât limita admisă.

Date privind măsurători ale nivelurilor de câmp electromagnetic efectuate în România pot fi găsite pe internet la adresele: <http://www.emf.ro> și <http://control.ancom.org.ro/emf.ro>.

Conform Organizației Mondiale a Sănătății, radiația emisă de antenele stațiilor de bază ale telefoniei mobile este de niveluri mult prea scăzute pentru a avea un impact negativ asupra sănătății. Astfel, expunerea populației la câmpurile electromagnetice generate de stațiile de bază este, în mod obișnuit, de peste 1000 mai redusă decât expunerea datorată telefoanelor mobile ale utilizatorilor. (<http://www.who.int/features/qa/30/en/>). Pe de altă parte, nivelurile de expunere ale populației datorate stațiilor de bază sunt mai reduse sau comparabile cu cele datorate releelor de radio și televiziune.

Organizația Mondială a Sănătății s-a preocupat de peste 20 de ani de posibilele efecte asupra sănătății datorate expunerii la câmpurile electromagnetice generate de stațiile de bază și de telefoanele mobile atât prin monitorizarea cercetărilor făcute în toată lumea asupra acestui subiect, cât și prin finanțarea de studii făcute sub egida OMS.

Studiile științifice realizate până la ora actuală nu au arătat creșterea riscului de a face cancer sau orice altă boală datorită expunerii la câmpurile electromagnetice generate de stațiile de bază. Nici în cazul expunerii la câmpurile electromagnetice generate de releele de radio și televiziune (care există în mediul înconjurător de peste 50 de ani) nu s-au găsit efecte negative asupra stării de sănătate, deși absorbția de energie electromagnetică în corpul uman datorită acestor din urmă surse este de până la 5 ori mai mare decât cea de la stațiile de bază. (<http://www.who.int/peh-emf/publications/facts/fs304/en/>)

R O M Â N I A
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CABINET MINISTRU

În ceea ce privește cancerul, experții Organizației Mondiale a Sănătății au ținut cont de relatări din mass-media privind creșterea numărului de cancere în jurul unor stații de bază, au analizat cazurile respective și au explicat că în general cazurile de cancer sunt neuniform distribuite geografic și că apariția unor cancere lângă unele stații de bază a fost pur și simplu din întâmplare. Analiza cazurilor respective a mai arătat că de multe ori a fost vorba despre cancere de diverse tipuri, forme și localizări, fără caracteristici comune și este puțin probabil să aibă o cauză comună.

Din punct de vedere științific, dovezile privind distribuția cancerelor în populație se obțin prin studii epidemiologice bine planificate și executate. De peste 20 de ani s-au publicat studii științifice privind posibila relație între emițătoare de radiofrecvențe și cancer, dar nu au apărut dovezi că acest tip de expunere la câmpuri electromagnetice crește riscul de cancer. De asemenea, studiile făcute pe termen lung pe animale nu au stabilit o creștere a riscului de cancer în expunerea la câmpuri electromagnetice, chiar la niveluri de expunere mult mai mari decât cele produse de stațiile de bază.

Concluzia este că până la ora actuală, ținând cont de nivelurile de expunere foarte reduse și de rezultatele numeroaselor studii științifice publicate până acum, nu există dovezi științifice convingătoare care să demonstreze că nivelurile reduse de câmpuri electromagnetice provenind de la stațiile de bază pot cauza efecte negative asupra sănătății.

Un punct de vedere similar are și Comisia Europeană prin *Comitetul Științific pentru Riscuri în curs de apariție și nou identificate*, din cadrul Directoratului General pentru Sănătate și Protecția Consumatorului (*SCENIHR*), pe baza noilor informații disponibile în literatura de specialitate, în raportul actualizat în 2009 privind "Efectele posibile ale câmpurilor electromagnetice asupra sănătății". (http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihhr/docs/scenihhr_o_022.pdf)

În ceea ce privește telefoanele mobile, care emit la nivelul corpului uman câmpuri electromagnetice de peste 1000 de ori mai mari decât stațiile de bază, dar pe care omul le acceptă ca un risc necesar, s-au făcut și sunt în curs foarte multe cercetări privind posibilele efecte ale acestora asupra sănătății. Pe baza unor dovezi epidemiologice eterogene privind o asociere între expunerea la câmpuri electromagnetice generate de telefoanele mobile și cancere cerebrale (gliom și neurinom de acustic), câmpurile electromagnetice de radiofrecvență au fost clasificate de Agenția Internațională pentru Studiul Cancerului (IARC) ca posibili carcinogeni pentru oameni (grupul 2B). În timp ce studiile de până acum nu au stabilit o creștere a riscului de tumori cerebrale datorită folosirii telefoanelor mobile, creșterea utilizării acestora și absența informațiilor pe o perioadă mai lungă de 15 ani datorită faptului că telefoanele mobile reprezintă un risc nou apărut pentru om, justifică continuarea cercetării în acest domeniu.

Ținând cont în special de popularitatea crescândă a utilizării telefonului mobil de către tineri și prin urmare de o potențială expunere pe toată durata vieții, OMS a promovat cercetarea privind în special acest grup țintă și, în mod curent, evaluează impactul global al câmpurilor electromagnetice de radiofrecvențe asupra sănătății.

ROMÂNIA
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CABINET MINISTRU

În ceea ce privește conținutul articolului 16 al Ordonanței nr. 2/2006 (M. Of. nr. 57 din 20 ianuarie 2006), s-a avut în vedere expunerea profesională în cadrul căreia, în imediata vecinătate a echipamentelor emițătoare de câmpuri electromagnetice, pot apare expuneri mai mari decât limitele de expunere permise pe plan european și național. Prevederile articolului 16 se aplică numai dacă determinările de câmpuri electromagnetice (conforme cu SR EN 50499 și cu SR EN 50413), efectuate de către autoritățile abilitate în acest sens, arată depășirea valorilor de declanșare a acțiunii (tabel 2 - HG 1136/2006) și evaluările ulterioare ale respectivelor buletine de determinări, demonstrează depășirea valorilor limită de expunere (tabel 1 - HG 1136/2006).

Cuptoarele cu microunde sunt astfel construite încât să emită energia foarte concentrat într-un spațiu extrem de limitat și ecranat, cu scopul de a încălzi alimentele. Spre deosebire de cuptoare, antenele de telefonie mobilă nu sunt concepute să emită un maximum energetic într-un spațiu foarte limitat ci, dimpotrivă, să emită pe o arie largă, într-un unghi mare, scopul tehnologiei fiind de a acoperi cu semnal toată zona înconjurătoare. În acest fel energia emisă este disipată pe o arie foarte vastă în spațiul înconjurător. Densitatea de putere scade proporțional cu pătratul distanței și deci nivelele de expunere scad foarte rapid sub cele legiferate ca fiind maximum admisibile, astfel că populația nu este expusă la câmpuri electromagnetice de nivele mai mari decât cele admise de standardele europene și românești.

În literatura de specialitate se constată că studiile efectuate până la ora actuală nu au pus în evidență o relație între expunerea la câmpuri electromagnetice (de radiofrecvență și microunde) și simptomele subiective descrise de unele persoane. În schimb o serie de studii au evidențiat un efect advers nespecific (cauzat de așteptarea sau de credința că ceva este dăunător) care poate juca un rol placebo în declanșarea unor astfel de simptome .

În concluzie se poate afirma că:

- autoritățile române au recunoscut existența problemei în ceea ce privește instalarea antenelor de telefonie mobilă și au acționat conform practicilor europene, legislația română în domeniu fiind similară cu cea din celelalte țări din Uniunea Europeană, inclusiv din Franța;

- modificarea sau completarea legislației românești în domeniul acesta are loc odată cu evoluția cadrului legislativ la nivelul Uniunii Europene sau recomandările Organizației Mondiale a Sănătății;

- expunerea populației la câmpurile electromagnetice generate de stațiile de bază este, în mod obișnuit, de peste 1000 mai redusă decât expunerea datorată telefoanelor mobile ale utilizatorilor. Nivelurile de expunere datorate stațiilor de bază sunt mai reduse decât cele la care populația este expusă datorită releelor de radio și televiziune. Absorbția de energie electromagnetică în corpul uman datorită stațiilor de bază este de până la 5 ori mai mică decât cea datorată releelor de radio și televiziune. Iar aceste releee există de peste 65 de ani și nu s-au constatat încă efecte negative asupra sănătății datorate expunerii;

- în stadiul actual al cunoașterii științifice, ținând cont de nivelurile de expunere foarte reduse și de rezultatele numeroaselor studii științifice publicate până acum, nu există dovezi științifice convingătoare că nivelurile reduse de câmpuri electromagnetice provenind de la stațiile de bază pot cauza efecte negative asupra sănătății, sau simptome subiective, tulburări

ROMÂNIA
MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CABINET MINISTRU

de somn, de comportament, dificultăți de concentrare, slăbiciune, etc.; Pare să existe în schimb un efect advers nespecific (cauzat de așteptarea sau de credința că ceva este dăunător) care poate juca un rol în declanșarea unor astfel de simptome;

- paralela între cuptoare cu microunde și antenele GSM este profund eronată, caracteristicile fizice ale radiațiilor electromagnetice neionizante, principiile de funcționare, scopul constructiv, tehnologiile, și modalitățile de implementare a celor două categorii de surse fiind fundamental diferite;

- trebuie precizat și faptul că antenele GSM emit radiații electromagnetice neionizante, nu ionizante, deci nu au efect radioactiv sau cumulativ și nu pot fi nicidecum etichetate ca "Cernobâl românesc".

La Ministerul Sănătății au fost înregistrate în ultimii ani o serie de sesizări privind stări de disconfort datorate, după aprecierea petenților de către antenele /stațiile de emisie GSM. Din verificările efectuate, buletinele de măsurare a câmpurilor electromagnetice nu au indicat în niciun caz o depășire a valorilor admise, prevăzute în Ordinul MS nr. 1193/2006.

Cu stima,

ROMÂNIA
MINISTRU,
NICOLAE BĂNICIOIU

Doamnei deputat DRAGOMIR MARIA
CAMERA DEPUTAȚILOR